

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 31. Zettortdeena imâ August 1840.

No augfchsemes.

Ea 7ta Zuhli bija ihpafchi fwehta deena Egiptes draudsei (Zlufftes aprinkti). Sehlpils prahwests bija atnahzīs basnizas buhschanu pahraudsīht, bet fchi deena tappe arri fwehtita par pateizibas fwehtkeem par to ka Egiptes zeenigs mahzitais, Jehkabs Rostkowijs, 50 gaddus schinni draudse Deewa wahrduš irr fluddinajis, ar faweem mihsleem draudses behrneem preekus un behdas redsejis, 3 reis farra negantibas un laupischanas, badda un sehrgu laifu fadsihwojis, bet wehl mairak Deewa schehlastibas dahwanas baudijis. Us scheem pateizibas fwehtkeem, ko lohti retti reds, bija sanahkfufchi 8 mahzitaji, 2 no Bauskas aprinka un 1 no Rihges, dauds fungu, gaspafchu un preilenu — zitti no tablenes. Wehl deenu papreeksch leetus breefmigi gahsehs, bet fwehtdeenas rihta mihsa faule apfweizinaja basnizas gahjejus. No pascha rihta basnizkunga muishā wiffi fapulzinati mahzitaji lihds ar fawu firnu ammata beedri un winna peederrigeem Deewam flawas dseefinu nobseedaja un Dimburges mahzitais ihpafchu rihta luhgshannu teize. Pehz wiffi dewahs us flaiſti ispuſchkotu basnizu, fur Sehlpils prahwests to wezzu zeenigu Egiptes mahzitaju pee rohkas eewedde un altara preekschā fehbinaja. Wiffi zitti mahzitaji to pawaddija lihds altaram. Pehz pabeigtahm altara dseefmahm Sehlpils prahwests apfweizinaja draudsi un winnas zeenijamu wezzu dwehseles gannu un teize to leelu laimi, ko Deews schai kristitai draudsei peefschkibris — tai tahdu labbu ustizzigu dwehseles gannu dewis un tik ilgi usturrejis un flubbinaja abbus us pateizibu un pastahwigu tizzibu. Weidsoht winsch lihds ar faweem zitteem ammata beedreem rohkas wezztehnam us galwu likke par to Deewu luhgdams un winnu fwehtidams. Pehz tahs dseefmas, ko preeksch spreddika dseed, wezs draudses mah-

zitais altara preekschā spreddiki fazzija, (jo winnam gruhti nahzehs us kanzeli kahpt), un peeminneja Deewa schehlastibas eefsch faweem pafscheem un draudses likteneem, luhdse un pafkubbinaja fawus draudses behrnus pee pateefibas un tizzibas gaischuma zeeti turretees un ne kad ne atkahpt no fawas basnizas; beidsoht winsch tohs Deewa fargaschanai pawehleja. Nu dseedaja flawas dseefinu un Nerretas zeenigs mahzitais altara preekschā ar fwehtkeem Deewa wahrdeem usrumnaja un eepreezinaja fawu wezzu draugu un raddineeku tam wiffu labbu laimi wehledams. Weidsoht Sehlpils prahwests, ka pee basnizas pahrraudsifchanas peenahkabs, pamahzija laudis un tohs atraidija ar fwehtifchanu.

Us tahdu paschu wihsī bija arri Wahzeefchu Deewa kalposchana schinnt deenā. Wehl japeemin, ka Egiptes mahzitais wehl taggad preezajahs par fawu laulatu gaspafchu, kas lihds ar winnu irr firmojusees, un ka abbi scho gadd ar Deewa paligu pabeigs fawas laulibas peezedemitu gaddu. Pats gohdigs Deewa kalps fawu amnatu irr usnehmis wezza Kursemmes leelkunga laika, fadsihwoja Kursemmes laimigu faweenoschanu ar leelu Kreewu walsti un fluddinaja Deewa wahrduš appaksch 4 Keiseru waldischanas. Wezza mahzitaja labbi draugi no Dimburges winnam dahwinaja subraba gohda biferi un snohts tam no Nowgorodes bija atsubtijis Luttera gohda bildi no dselses leetu pehz tahs leelas bildes, kas Wahzsemmes pilsehtā Eisenak tam irr uszelta.

Lai Deews wehl turplikkam spehzina scho wezzu ustizzigu draudses gannu un lai tam peefschkire wehl dauds preeku scheitan, un weenreis debbes preeku tur, fur Jesus Kristus arri winnam to weetu irr fataifjis.

Lumberg,

Sehlpils prahwests un Dirschu draudses mahzitais.

Mums lohti patikke, kad vehrņajās awisēs
47tā un 48tā nummeri no Kristus krusa un
kappa weetas Jerusalemē laffijam, un no tahm
masahm basnizahm, kas tū stahw, un no
tahs leelas augstas basnizas, kas wisšpatri
tahm irr taitita. — Dohmajam, ka patiks wehl
kahdas sinnas no turrenēs klaukitees, tapēz
jums zittus stahstus tulfojam, ko nullē reisneekš
islaidis, prohti Wahzu stellmahkeris, wahrđā
Doebels,
kā to leelu gawenu neddetu un Leel=
deenas=fwehtkus Jerusalemē fwin=
nejufchi 1834tā gaddā.

I.

Wisšwairak us Leelbeenu pulks fwešchu reis=
neeku, nē kahdas laizigas wajadsibas pehz, bet
tikween Deewa zeenifchanas deht, Jerusalemē
fanahk. Un tad irr tahs leelas fwinneschanas
Kristus krusa un kappa basnizā. Prohti, winni
tohs augsti zeenijamus notikkumus, kas Golgata
jeb Kalwarias kalnā notikkufchi, weenu pehz
ohtru ar lihdsigu darrifchanu parahda, un par
peeninnu preešch azzim leek. Ta fwehta kappā
basnizina tad irr walkam, un weenadi ween reis=
neeki to summinadami (ar prožeffioni) apmekle.
Basnizkungi katri pehz sawas tizzibas un kahr=
tas, sawadas fwinneschanas ar leelu stahsti fwinn.
Kahdahs, itt kā paschi afmini muhsu preešchā
brehtu, itt kā wissu firdis degtu, un wissu az=
zis aisnemtās stattitohs.

Schoreis kahdi 6000 jeb 7000 křistigi zilweki
no austruma pusses bija fanahkufchi. No Ei=
ropa pusses tikkai retti bija. Lihds ar křistiteem
arri pulks Schihdu un Muāmedaneru (Turku
tizz. beedri) us Leelbeenu Jerusalemē fanahk, jo arri
scheem irr ko apzeeniht un apzerreht teiju un wis=
fās pusses apfahrt. Jarw preešch Puhputu fweht=
deenas weest pa pulkeem raddahs, un zilweki no
wissadahm tautahm appakšch debbes bija us ee=
lahm redsami, un man patikke fwešchu wallodu
skannas dsirdeht un fwešchus eeraddumus un ap=
gehrbus stattitees.

Es iddeenas basnizu apmekleju. Tā arri ee=
gahju festdeenas rihtā preešch Puhputu fweht=
deenas, 22trā Merz m. d. Un

Kad leelas basniz' durwis atwehre,
Mehs kluffi stattijam tahs fwehtas weetas,
Kur Deewa Dehla affinis irr leetas.
Greekeru zilweks nahk tahs apraudsiht.
Tam zeffi drebb, un affaras pluhst azzis,
Tam firdi preeks un leelais schehlums arr.
Winsch ilgojees, scho deenu fagaidiht,
Winsch Deewu kuhdsis, lai tam palihds noect
Kur Jesus krusā sists un augšcham zehlees,
Jrr staigajis un zectis un uswarrejs.
Par tahlu juhras zeltu atnahzis
Us ohstu, winsch pahr augsteem kalneem kahpis,
Un tad par tulsneft isstaigajis,
Kur slepawi ikklatru kahro laut.
Bet winsch ne behdadams irr atnahzis,
Ta tizziba to spehzinajusi.
Nu winsch to panahzis, ko ilgojees,
Nu winsch to reds, ko zerredams irr gribbejs.
Winsch stahw, un Deewu kuhds ar wissu firdi,
Winsch ne warr neko runnaht, wahrdu naw. —
Mehs nahkam pee tahs fwehtas weetas klah —
Winsch to ne sinn, ka schi ta weetina,
Kur Jesus irr eeksch kappā duffejis,
Winsch firdi aisnemtās, prassa bailigi:
„Kur manna Pestitaja kappā weeta?“
Un weddejs atbild: „schi ta weeta irr!“
Winsch stattahs — nodrebb — nobahl — un — pakřist.
Ta firds irr pahklususi ar to preeku,
Un winna deewabihjigs gars jaw irraid
To panahzis, ko wissai gribbeja.
Winsch aigahjis us isstahm tizzib's rahjahm,
To kungu redseht, ko schē meklejis.
Winsch pohdneeka tihrumā tohw glabbahts, *)
Un raudadams es winnu pahwadiju.
Kas zits par fwešchineeku schehlusees!
Es Sihmeāna wahrđus fazziju:
„Tu sawu kalpu, kungs! nu meerā aiswebb,
„Nu winna azzis reds, ko tizzeja.“

Tai paschā deenā, kad mannim firds bija sa=
fillusi, scho tizzibas preeku redsoht, kas dsihwibu
aisnehme, man atkal wajadsēja itt ar dusmahm
faruhgt, par křistigu basnizkungu skauga prahtu.
Jo schē to kalposchānu pee fwehta kappā rei=
sahm ar lohti neswehtigu prahtu darra, un pa=
teefi schoreis dumpi zehle.

*) Lihds schai baltai deenai tas wats pohdneeka tihrumas,
ko par Juhdasa nauđu novirke, Matt. 27, 7—10, irr
kapschtas weeta teem fwešchineekem, kas Jerusalemē
mirš.

Prohti Franziskaneru mahfi *) bija sawu prozessioni pabeiguschi, un jaw sawos basnizas kambaros eegahjuschi. Nu pehz wezzas basnizas kabrtas Greekeru preestereem wajjadseja us to swehtu zeenischanas weetu nahft. Bet redsi! tuhdat arri Armeniëri speedahs pee altareem tapt, jebfchu winnu kalposchanas stunda wehl ne bija, un gribbeja ar neswehtigu praktu Greekerus winneht, un tam Wissuaugstakam sawus abrigus tufschus kalposchanas uppurus, teem pa spihiti, preekschâ nest. Nu jaw abbi pulki ar azzim duhras, tad ar asseem un bahrgeem wahrdeem sahze rahtees, tad grubsiitees un speestees nohft, un beidsiht no teefas nehmahs kautees! Un tahs bija preesteru rohkas, kam tikween to ewangeliuma grammatu buhs nest, un swehpinaschanas traufus turreht! Ta bija tahda neganta kauschana, ka es gandrihs ohtru tahdu nekur ne biju redsejis, un ta notikke tai swehtâ weetâ, kur tas Deewa Zehrs ar wissuleelaku pazeeschanu tahs pasaulës grehkus irr neffis. Uk sawu pulgofchanu.

Franziskaneri patlabban dohmaja, ka nu jaw scheem uskrittihs, un aschi sawas kambaru durwis aistaisija zeeti. Bet es ar kahdeem simtu skattitajem, kam nekahdas dattas pee ta dumpja ne bija, us to augschbasnizu famukku, kas paschâ widdu appafsch welwes junta irr. Jo mehs ne warrejam ahra tapt, talabbad ka Muamedaneru waktneeki tahs lauka durwis ne atwehre. No augschas mehs nu skattijam, kâ tur gabje.

Nahru tuhstoschu zilweki tur kâ swehri plehsahs. Es redseju Greekeru preesteri kurpes nomauzam, un ar tahm prettineekeem teescham par galwu dohdam. Zitti ar tahm kabrtim kawahs, ar ko tahs augstas swezjes eelippina un apdsesch. Neganti garsch Armeniëris tahdu kampis, ar

*) Franziskaneri irr Kattolu mahfi, kam flosseris pee paschas basnizas. Winni to swehtu kappu farga. Bet ta swehta kappu basniza winneem ween ne peederr, bet arri Greekereem un Armeniëreem. Greekereem irr ta patti tizziba, kas Kreeweem muhsu walfsi, un tee no Greekeru semmes us Jerusalemi nahft. Armeniëreem irr atfal sawa triftiga tizziba, un winnu dsimta ir: apkabrt Mharat kalnu, kur Noäsa schkëris apstabiabs, rangi 1. Mohf. 8, 4. Taggad tahs pusses semmes muhsu augdam Keiseram peederr.

teelu makti prettineekeem us plikkahm galwahm sweede, ka tuhdat affinis ar straumehm tezzeja, un dustnigus waigus nomableja. Kahds Kattolu preesteris, kas ar mums augschbasnizâ radahs, teem nosweede dehles gabbalu, warr buht ka winnam patikke kauschanu redseht. Tas winneem us galwahm sasprahge, un nu teem swehereem bija cerohtschi ko kautees, un zits zittam gabbalus no rohkas israhwe.

Turku waktneeki, kas to swehtu kappu apwakte, kahdu brihdi scho besgohschu dumpi kâ pahrfmehje, bet pehzak tatschu tohs pulkus schlihre, un peekohdinaja lai meerâ stahw. Kahdu brihtinu wiffi nostahjahs. Bet tik ko bija atpuhtufschees, tē jaw kahds masz Greekeru wihrs stary Turkeem ischahwahs zaur, un no jauna sahze kautees. Armeniëri tuhdat ar makti winnam uskritte, un neweens wairs ne redseja, kur tas palikke. Tē winna tizzibas beedri zehlahs winnu glahbt un atreebtees, un nu jo traffi kawahs. Gan kahdi gribbeja ismukt, bet ne warreja. Jo durwis bija zeetas, kâ jaw arweenu Deewa kalposchanas laikâ. Turki ne ne traffi ne atwehre, jo ahra zilweki pa tuhstoscheem bija, gaididami brahkeem paligâ nahft.

(Turplikkam wairak.)

Teefas fluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Keiserikas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walfis 1c. 1c. 1c., tohp no Zehrstes pagasta teefas wiffi tee, kam kahdas taisnas prassischanas buhtu pee ta nomirruscha Zehrstedmuischas mescha usrauga Turra Steinberg, usaizinati, 6 neddelu staryâ pee schihs pagasta teefas peeteiktees; ar to pamahzischanu, ka tohs, kas ne peeteiktees, wehlat wairs ne klausih. Talihds arri dsan wiffi tee, kas peeminnetam Steinbergim ko parradâ buhtu, tohp usaizinati, sawus parradus aismakst; kas ne peeteiktees un kluffu zeetihs, tam buhs pehz dubbulti sawi parrabi schai pagasta teefai jaatlihdina. To buhs wehrâ nemt! Zehrstes pagasta teefa, 9tâ Zuhli 1840.

(Nr. 67.) ††† Anfs Gegermann, pagasta wezzakais. J. W. Klein, pagasta teefas schrihweris.

Kam kahdas parradu prassischanas buhtu pee ta fainmeela Sillaischu Indrika Rohse, pahf kurra mantu parradu deht konurse spreesta, tohp usaizinati, lihds 1otu August f. g. pee saudeschanas sawas

teefas, pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Jaun-
Nuzes pagasta teefa, 28tâ Juhni 1840. I
(Nr. 19.) ††† Vertulait Jahn Schulz, pag. wezz.
U. G. Hammer, pagasta teefas skrihweris.

Kam kahdas parradu prassichanas buhtu pee ta saim-
neeka Meirenta Wilka Bluhm, pahr kurrea mantu parradu
beht konkurse spreeska, tohp usazimati, pee saudeschanas
fawas teefas libds 24tu August f. g. pee schihs pagasta
teefas peeteiktees. Jaun=Nuzes pagasta teefa, 13tâ
Juhli 1840. 2
(Nr. 21.) ††† Vertulait Jahn Schulz, pag. wezz.
U. G. Hammer, pagasta teefas skrihweris.

Zittas fluddinafchana s.

Par Jahneem irr us ta zetta no Saldes us Sauru
weens tam Baronam Friedrich von der Osten=Sacken
Wormê peeberrigis englischu fehshu suns (englische
Dogge) pasubdis; talabb ikkatriis, kas pahr scho
funni sinu warr doht, jeb paschu sunni Wormê jeb
Potkaiſe nodohd, ar leelu preeku peenahkamu patei-
zibas naudu dabbohn. — Suns irr wiſszaur balſe, tik-
kai us weenas aufe winnam mafe bruhns blekkichte, auffs
un aste ihſi nogreestas un wahros winnam Blawe. I

Ar augstu atwehleschanu Brisilles muischâ, Luffu-
mes aprinki, no schi gadda ifgaddus 13tâ September,
pirmôs 3 gaddôs bes tulles, turrehs tirgu. 2
Brisilles muischas waldischana.

Tai 12tâ August f. g. un tannis beenas pehz tam
Lihwesbehrses wehja-sudmallâs, pee ta leelzetta, kas no
Zelgawas us Luffumi webd, turrehs uhtrupi, kur fir-
gus, gohwis, aitas, istabas un mahju=leetas pah-
dohs. Lihwesbehrses wehja = sudmallâs, tai 23schâ
Juhli 1840. 2

Sinna pahr jaunu grahamatu.

Jaw pehrnâ gaddâ muhsu awijes par tam sinu
laibam, ka Widsemmes mahjitajs J. L. E. Punschel
fewim to warren grubtu darbu irr usnehmees mel-
diju grahamatu farakstibt, kurrâ wiffas tahs melbijas
atrohnamas, kas tikween eefsch tahm dseefnu graham-
tahm atrohnamas, ko pa Kursemmi, Widsemmi un
Jggauuu semmi walfa. — Schai grahamatai irr
Wahzu= un Latweeschu dseefnu-rahditajs klast, un tai
Latweeschu dseefnu rahditajâ 220 sawadas dseefnu-
meldijas sawilkas, Wahzu dseefnu rahditajâ 350
sawadas meldijas. Schai grahamatai pawiffam 146
pufslappas; us labba papihra drikketa ta malka ne-
eeseeta 50 kap. fudr., — stiprâ wahkâ eeseeta 60
kap. fudr. Zillabb scho melbiju grahamatu, kâ ar
to no schi pascha mahjitaja ehrgelneekem farakstiu
leelu meldijas grahamatu; (Choralbuch) kas 250 kap.
fudr. bes wahka malka, warr dabbuht pirkt Zel-
gawâ pee I

W. Pantenius, Zelg. Latw. rihta mahjitaja.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Ribgâ, tanni 22trâ Juhli 1840.

	Sudraba naudâ.			Sudraba naudâ.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlberis	1	33	I pohhs kannepu	1	90
I puhrs rudsu	1	70	I — linnu labbas furtes	2	—
I — kweeschu	3	—	I — — flitakas furtes	1	80
I — meeschu	1	10	I — tabaka	—	65
I — meeschu = putrainu	1	60	I — dselses	—	70
I — ausu	—	90	I — sweesta	2	25
I — kweeschu = miltu	3	50	I muzza silku, preeschu muzzâ	5	50
I — bihdeletu rudsu = miltu	2	—	I — — wihschnu muzzâ	5	75
I — rupju rudsu = miltu	1	60	I — farkanas fahls	7	—
I — firnu	1	60	I — rupjas leddainas fahls	6	—
I — linnu = sehklas	2	50	I — rupjas baltas fahls	4	30
I — kannepu = sehklas	1	50	I — smalkas fahls	4	20
I — kimmenu	5	—			

W r i h w d r i k k e t .

Dw juhrmallas gubernementu augstas waldischanas puffed: Waldischanas=rahts U. Weitler.
No. 255.